

Тема 6. 2. Система корекційної педагогічної роботи при дизартрії

Дизартрія - це розлад, що вимагає комплексного підходу до корекції. Він відрізняється від інших мовленнєвих порушень і потребує індивідуального підходу до кожної дитини. Цей документ розглядає ключові принципи корекційно-педагогічного впливу, які включають медичні, логопедичні та психологічні аспекти роботи з дітьми, що мають дизартричні порушення.

Ми розглянемо важливість індивідуалізованого підходу, використання спеціальних методик, інтеграцію різних видів терапії та стратегії для розвитку моторики та мовлення. Ці методи сприяють соціальній адаптації та розвитку комунікаційних навичок у дітей з дизартрією.

Медичний аспект корекції

Медичний аспект корекційної роботи з дітьми, що мають дизартричні порушення, включає цілий ряд важливих заходів. Лікувальна фізкультура і масаж відіграють ключову роль у нормалізації м'язового тону та стимуляції моторного розвитку. Медикаментозне лікування допомагає регулювати ці процеси, а фізіотерапія та ортопедичне лікування підтримують загальний стан здоров'я.

Правильно організований руховий режим є невід'ємною частиною терапії, оскільки він сприяє кращій координації та контролю над мовленнєвими та моторними функціями. Всі ці заходи мають бути узгоджені з лікарем і адаптовані до індивідуальних потреб кожної дитини.

Логопедичний аспект корекції

Логопедичний аспект корекції охоплює розвиток загальної і мовленнєвої моторики, роботу з слинотечею, нормалізацію просодики мовлення, розвиток фонематичних процесів і формування вимови фонем. Психологічний вплив також є важливим, оскільки він допомагає дитині адаптуватися до процесу корекції та покращує її мотивацію.

Спеціальні методики, які використовують логопеди, включають вправи для загального розвитку, коригування артикуляційних рухів, мімичної активності, а також розвиток постуральних механізмів і гальмування примітивних рефлексорних автоматизмів. Ці методики сприяють покращенню мовленнєвих навичок і соціальній адаптації дитини.

Індивідуальний підхід у корекції

Індивідуальний підхід у корекції дизартрії є ключовим для успішного результату. Логопед має враховувати постуральні реакції кожної дитини, а також поєднувати розвиток м'язового тону і активних рухів у скелетній і мовленнєвій мускулатурі.

Розвиток точності, сили і обсягу рухів має бути інтегрований з розвитком постуральних реакцій через вправи з поворотами і нахилами голови, а також вправи з предметами. Це допомагає дитині краще контролювати свої рухи та покращує мовленнєву активність.

Розвиток моторики та мовлення

Розвиток моторики та мовлення є важливою частиною корекційної роботи. Зосередження уваги на розвитку навичок захоплення предметів і координації рухів рук у дітей є основою для подальшого розвитку мовленнєвих навичок.

Дозований розвиток м'язового зусилля та ознайомлення дітей з різними характеристиками предметів перед вправами допомагає їм краще розуміти і контролювати свої рухи. Чергування спеціальних вправ з ігровими завданнями та введення елементів змагань підтримує інтерес дітей до занять.

Схема логопедичних занять

1

Підготовка до заняття

Підготовка включає досягнення максимального м'язового розслаблення та стабілізацію пози.

2

Масаж та артикуляційна гімнастика

Проведення масажу та артикуляційної гімнастики після введення дитини у рефлексозаборонену позицію.

3

Тактильно-пропріоцептивна стимуляція

Стимуляція жувальних рухів та асиметрія обличчя вимагає збільшення масажу на ураженій стороні.

4

Розвиток рухів губ і язика

Вправи перед дзеркалом з зоровою і тактильною стимуляцією.

5

Розвиток мовленнєвого дихання

Формування комбінованого діафрагмально-реберного дихання.

6

Робота з виховання голосу

Навчання користування м'яким голосопочатком.

7

Вироблення чіткої дикції

Навчання ретельної артикуляції всіх звуків.

Основні етапи корекції

Основні етапи корекції включають формування артикуляційної бази, дихання і голосу, які є фундаментом для розвитку мовлення. Виправлення вимови включає порівняння звуків на слух, артикуляцію, тактильно-кінестетичне та зорове сприймання.

Постановка звуків вимагає поступового ускладнення артикуляційних установок, а робота над кількома звуками одночасно допомагає досягти більшої ефективності. Подолання патологічного слиновиділення та метод пасивної корекції також є важливими етапами в корекційній роботі.

Корекція стертих форм дизартрій

Корекція стертих форм дизартрій відрізняється від лікування функціональної дислалії, особливо у розвитку моторики мовленнєвого апарату. Розвиток статичної координації мовленнєвого апарату вимагає використання вправ для точності та сили рухів мовленнєвих органів.

Проблема динамічної координації полягає у розриві між станом статичної і динамічної координації, що може ускладнювати закріплення штучно поставлених звуків у мовленні. Тривалість процесу корекції та розвиток динамічної координації є ключовими для успішного результату.

Розвиток тонкого диференціювання

Розвиток тонкого диференціювання включає формування кінестетичного відчуття і кінестетичного аналізу, роботу з виділенням і зіставленням звуків за артикуляційними ознаками. Ознайомлення з правильною артикуляцією звуків є важливим для розвитку мовлення.

Застосування звукових варіантів, наближених до потрібного звука, може бути ефективним на початковому етапі виховання правильної артикуляції. Поєднання закріплення правильної вимови з розвитком лексико-граматичної будови і зв'язного мовлення є ключовим для комплексної корекції.

Логопедичні заходи

Логопедичні заходи охоплюють розвиток загальної й артикуляційної моторики, звуковимови, формування лексико-граматичної сторони мовлення та письмового мовлення. Ці заходи є важливими для всебічного розвитку мовленнєвих навичок.

Корекція мовленнєвих порушень включає розвиток фонематичних процесів, розвиток моторики артикуляційного апарату, автоматизацію правильної артикуляції звуків мовлення, а також розвиток лексико-граматичної будови мовлення.